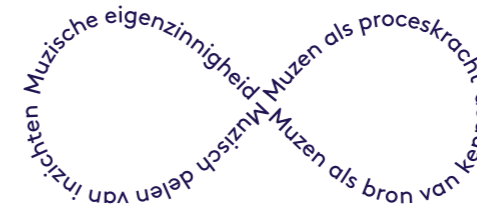

Een doorgaande beweging

De viervoudige werking van de muzen vormt één samenhangende beweging, die zich laat verbeelden als een lemniscaat.

Daar waar, zo blijkt uit de stukken, daar waar we aangeraakt worden door de muzen, daar worden we gestimuleerd tot eigenzinnigheid. Het creatieve moment krijgt erkenning, de moed om het anders te doen wordt gevoed, het toeval mag mee gaan doen en ook het kleine blijkt plotseling zeggingskracht te hebben.

Vanuit die voeding van het eigenzinnige blijken de muzen een toegangspoort te worden tot vormen van weten en kennen, die zonder hun werking gesloten zou blijven. Met de muzen laat de eenzaamheid zich onderzoeken, of het ongezegde in de gewichtige taal van vergadertijgers, of het raakvlak van de ontmoeting. Wie aangesloten is op de muzen als bron van kennen, kan zelfs de ervaring hebben deelnemer te zijn aan de waarheid, die zich als het ware van binnenuit voelen laat.

De derde werking van de muzen volgt daar bijna als vanzelf uit: het inzicht wordt tot proceskracht. De muzen, gematerialiseerd in spel, verhaal of stilte, blijken aan te zetten tot beweging. Als we het instrumenteel verwoorden, dan kunnen we zeggen dat de muzen ingezet kunnen worden als interventie in onderzoek, onderwijs en begeleidingsprocessen. Het aardige en krachtige daarbij

is echter tegelijkertijd, dat de muzen zich niet laten instrumentaliseren. Ze brengen altijd hun eigen vrije ruimte mee, en het is precies die ruimte, die hun proceskracht zo indringend maakt.

Deze proceskracht creëert vervolgens de vierde vorm van effectiviteit van de muzen: ze dragen bij aan het deelgenoot maken. De aanstoot tot de verrassende eigenzinnige actie blijkt, bij zorgvuldig luisteren, een vermogen te hebben om het ongehoorde te verstaan en daarmee een bron van kennis te worden, die vervolgens de kracht blijkt te hebben om beweging in gang te zetten en processen een impuls te geven. Wie de opbrengsten daarvan weer wil delen met anderen, die moet opnieuw een beroep doen op de muzen. Ze helpen namelijk ook om anderen weer deelgenoot te maken van het ontdekte inzicht of het bereikte resultaat.

De muzen zouden de muzen niet zijn als er van daaruit niet een nieuwe impuls ontstaat tot eigenzinnigheid... want de beweging..., zoveel is wel duidelijk, de beweging is eindeloos...

igenzinnigheid Muzen als proceskracht
Muzisch delen van inzicht Muzen als bron van kennis